

Incidentenopslagcapaciteit zuiveringslib (Bijlage)

Sander Mager/Noor Ney en Jan Peter Speelman (namens de VvZB); Ruud van Esch (Unie)

Bespreekstuk (oordeelvormend)

Gevraagd besluit

Voorstel is om, gelet op de krapte in de eindverwerkingscapaciteit en de (onzekere) ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving en daardoor export, te kiezen voor optie 1.

Bij de uitvoering van het Robuust plan slibeindverwerking staan we vanaf 2024 voor de volgende keuze:

1. Aanhouden van het benodigde volume aan incidentencapaciteit van circa 20.000 ton zuiveringslib waardoor de kosten gaan stijgen, te weten naar €40.000 gemiddeld per waterschap; of
2. Aanhouden van het budget dat in 2020 is berekend van circa €525.000 (prijspeil 2020), dat is €25.000 gemiddeld per waterschap, en daarmee wel een lager incidenten-opslagvolume.

De kern van het advies

Na de vaststelling van het Robuust plan slibverwerking in december 2020 zijn twee opslaglocaties gecontracteerd voor de opslag van circa 20.000 ton ontwaterd slib. In verband met de logistiek is destijds gekozen voor een locatie in Delfzijl van Indaver TOP en een in Terneuzen van Beelen.

In de zomer van 2023 is duidelijk geworden dat de waterschappen niet meer terecht kunnen bij Beelen in Terneuzen omdat hij het terrein van de hand heeft gedaan en de nieuwe eigenaar het contract niet wil verlengen. De afspraak met Beelen bestond uit de opslag van 10.000 ton zuiveringslib in het geval zich een incident voordeed. Nadat dit bekend werd is AquaMinerals (als regievoerder incidentencapaciteit) op zoek gegaan naar een nieuwe locatie, bij voorkeur in het zuiden van het land. Uit deze verkenning zijn een aantal opties naar voren gekomen en is duidelijk geworden dat de kosten fors hoger zullen uitvallen. Hiermee staan we voor een afweging tussen handhaven van het afgesproken volume aan opslagcapaciteit voor incidenten of handhaven van het afgesproken budget om dit te regelen. De huidige krapte in de slibeindverwerking en de (onzekere) ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving en export zijn redenen om te kiezen voor handhaven van het volume en de hogere kosten hiervoor te accepteren.

Argumenten

Waarom uitgaan van het afgesproken volume opslagcapaciteit bij incidenten:

1. De hoeveelheid zuiveringslib stijgt nog steeds door onder meer de bevolkingsgroei. De verwachte vermindering door de Energiefabrieken en optimalisaties blijft achter bij de prognoses.
2. Een aantal slibverwerkingsinstallaties is gesloten en bouw van de nieuwe installaties loopt vertraging op. Er is sprake van krapte.
3. Ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving waardoor het exporteren van zuiveringslib mogelijk lastiger wordt.
4. Wij willen de opslag en verwerking van het zuiveringslib in eigen land op orde hebben.

Bestuurlijke aandachtspunten

Het Robuust plan slibeindverwerking is in december 2020 vastgesteld in de ledenvergadering en voorgelegd aan de stuurgroep Water. De minister had al in 2019 laten weten dat de waterschappen dit in orde moeten hebben.

Het Robuust plan werkt. Er heeft zich in de periode 2021-2023 een incident voorgedaan waarbij gebruik is gemaakt van de opslagcapaciteit. HVC heeft eind 2023 circa 1.100 ton zuiveringslib van Zuid-Hollandse waterschappen opgeslagen te Delfzijl, de locatie van Indaver TOP.

Besproken in

Het overleg van de Taskforce slib op 11 december 2023, waarin alle partijen zijn vertegenwoordigd. De deskundigheid van RHDHV wordt ingezet voor inzicht in technische, juridische en marktontwikkelingen. De Vereniging van Zuiveringsbeheerders (VvZB) is op 8 februari unaniem akkoord gegaan met optie 1. De voortzetting van het Robuust plan moet binnen het mandaat van het huidige Robuust plan blijven. Dat ging uit van 5% bedrijfsmatige capaciteit en 7% incidentencapaciteit. De WWE op 9 februari kiest eveneens voor de optie 1.

Vervolg/Communicatie

De duur van het vervolg tot 1 juli 2025 heeft te maken met het mandaat dat er nu is. Als we na 1 juli 2025 door willen gaan moet er een Robuust plan slib 2.0 (of verlenging van het huidige Robuust plan) komen, waarbij ingegaan wordt op de EU Richtlijn stedelijk afvalwater, technologische en marktontwikkelingen. Hierin wordt meegenomen hoe we omgaan met verwerkingscapaciteit. Opslag betekent immers nog geen verwerking. We zullen kijken naar andere technieken, zoals Mid-mix. Ook gaan we het huidige Robuust plan slibeindverwerking nog evalueren.

Wellicht na de CWE-vergadering naar buiten communiceren. Maar eerst de extra benodigde opslagvolume contracteren (indien de CWE instemt met optie 1) omdat anders de prijs wellicht verder omhoog gaat.

Financieel

In december 2020 is uitgegaan van een budget tussen de € 525.000 tot € 630.000 voor de benodigde incidentencapaciteit. Op basis van de huidige inzichten verwachten we dat een budget tussen de € 740.000 - € 840.000 voor de benodigde incidentencapaciteit nodig is.

De kosten worden verdeeld over de waterschappen naar rato van de hoeveelheid ontwaterd slib dat ze produceren.

Wat we afgelopen jaren hebben vastgelegd:

1. Contract met AquaMinerals voor de regie.
2. Opslagcapaciteit bij Beelen Next in Terneuzen: 10.000 ton
3. Opslagcapaciteit bij Indaver in Groningen: 8.000 ton. Met de mogelijkheid tot uitbreiding.

Wat willen we vanaf 2024 doen:

1. Contract met AquaMinerals is tot 1 juli 2025 verlengd.
2. De opslagcapaciteit bij Indaver in Groningen is met 4.000 ton verhoogd tot 12.000 ton.
3. We gaan op de markt nog eens een volume van circa 8.000 ton vastleggen. Dat kan opslag op land zijn wat de voorkeur heeft of in duwbakken wat een heel dure oplossing is.

Wat hebben we nodig? Ingeschat wordt het een bedrag van gemiddeld € 40.000 per waterschap voor het totaal. Dat wil dus zeggen een budget van € 840.000 als richtsnoer.